

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «НИЧИПОРЕНКО ТА ДЕМІДОВА ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF NYCHUPORENKO v. UKRAINE)
(Заяви № 8278/21 та № 41605/23)

Стислий виклад рішення від 12 грудня 2024 року

У цій справі заявниці стверджували, що зазнали жорстокого поводження та, що в подальшому, за вказаними фактами не було проведено ефективних розслідувань.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявниці скаржилися за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на непроведення ефективного розслідування жорстокого поводження з ними, вчиненого приватними особами. У заяві № 8278/21 заявниця висунула інші скарги, які також порушували питання за статтею 6 Конвенції з огляду на відповідну усталену практику Європейського суду. У заяві № 41605/23 заявниця додатково скаржилася за статтями 6 і 13 Конвенції на тривалість провадження у її справі.

Розглянувши скарги заявниць Європейський суд нагадав щодо розслідування стверджуваного жорстокого поводження, що мінімальні стандарти ефективності включають у себе вимоги, що розслідування має бути незалежним, безстороннім і підлягати громадському контролю, а уповноважені органи державної влади повинні діяти зі зразковою ретельністю та оперативністю.

Також Європейський суд зазначив, що стаття 3 Конвенції вимагає від органів державної влади не тільки проведення ефективного досудового розслідування стверджуваного жорстокого поводження, навіть якщо таке поводження було вчинено приватними особами, а і щоб національні суди за жодних обставин не допускали випадків, за яких завдані тілесні та моральні страждання залишатимуться безкарними.

Європейський суд зауважив, що у цій справі органи державної влади, які були уповноважені порушити та розслідувати кримінальні провадження, насправді не намагалися оперативно та ретельно розслідувати їх, встановити факти та за потреби притягнути до відповідальності винних осіб. З огляду на свою практику, Європейський суд дійшов висновку, що у цій справі розслідування не відповідало критеріям ефективності та констатував порушення процесуального аспекту статті 3 Конвенції.

Щодо скарг у заяві № 8278/21 Європейський суд, враховуючи всі наявні у нього матеріали, дійшов висновку, що вони також свідчать про порушення Конвенції у контексті висновків в рішеннях у справах проти України.

Розглянувши додаткові скарги заявниці у заяві № 41605/23 Європейський суд вирішив, що немає потреби окремо розглядати скарги заявниці за статтями 6 і 13 Конвенції з огляду на наведені висновки за статтею 3 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. *Вирішує* об'єднати заяви;
2. *Оголошує* прийнятними скарги на непроведення ефективного розслідування жорстокого поводження, вчиненого приватними особами, та інші скарги за усталеною практикою Суду, наведені в таблиці у додатку, і *вважає*, що немає потреби розглядати окремо решту скарг у заяві № 41605/23;
3. *Постановляє*, що ці скарги свідчать про порушення статті 3 Конвенції у зв'язку з непроведенням ефективного розслідування жорстокого поводження, вчиненого приватними особами;
4. *Постановляє*, що було порушено Конвенцію у зв'язку з іншими скаргами, висунутими за усталеною практикою Суду (див. таблицю в додатку);
5. *Постановляє*, що:
 - (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам суми, зазначені в таблиці у додатку; ці суми мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти».